

Rekommendation om pneumokock- vaccinering av barn under 5 år som hör till medicinska riskgrupper

Institutet för hälsa och välfärd
PB 30 (Mannerheimvägen 166)
00271 Helsingfors
Telefon: 020 610 6000

www.thl.fi

REKOMMENDATION OM PNEUMOKOCKVACCINERING AV BARN UNDER 5 ÅR SOM HÖR TILL MEDICINSKA RISKGRUPPER

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om vaccinationer samt om screening av smittsamma sjukdomar under graviditet (421/2004) har ändrats från och med 1.1.2009. I ändringsförordningen (743/2008) föreskrivs att personer som på grund av egen sjukdom löper speciellt stor risk att insjukna i allvarlig pneumokocksjukdom ska ges pneumokockvaccin. I förordningen föreskrivs att Institutet för hälsa och välfärd bestämmer vilket vaccin som ska användas och fastställer indikationerna för vaccination. I denna rekommendation fastställs indikationerna för vaccination genom att definiera vaccinationsprogrammets målgrupper.

1 *Grunderna för vaccinering*

I Finland förekommer årligen 500–800 verifierade fall av allvarliga pneumokockinfektioner. Till registret över smittsamma sjukdomar anmäls årligen upp till ett hundratal fall av sjukhusvårdskrävande allvarliga infektioner bland barn under 5 år. Det verkliga antalet allvarliga pneumokockinfektioner hos barn är sannolikt betydligt större. På basis av omfattande expertutredningar har Institutet för hälsa och välfärd därför lagt fram en rekommendation om införande av allmän vaccinering av alla småbarn mot pneumokocker. Beslutsprocessen i anslutning till den nämnda rekommendationen pågår för närvarande vid social- och hälsovårdsministeriet.

Barn med vissa typer av sjukdom löper speciellt stor risk att insjukna i allvarliga pneumokocksjukdomar och tillhörande komplikationer. Vaccinering mot pneumokocker har redan tidigare ingått i vården av dessa barn, men vaccinationsprogrammet har varit svårt att fullfölja i öppenvården, särskilt i sådana fall där programmet har inletts i samband med sjukhusvård. Genom att ta in pneumokockvaccinering av riskgruppsbarn under 5 år i det nationella vaccinationsprogrammet, vill man säkerställa att pneumokockvaccineringen av dessa barn verkligen fullföljs.

2 **Målgrupper för gratis vaccinering**

Till vaccinationsindikationerna hör:

- Avsaknad av mjälte eller bristande mjältfunktion
- Hiv-infektion
- Följdtillstånd efter organtransplantation
- Kronisk hjärt- eller lungsjukdom (dock inte enbart astma)
- Likvorfistel eller kokleaimplantat
- Immunbrist av något annat slag, t.ex. medfödd immunbrist, nedsatt njurfunktion, nefrotiskt syndrom och sjukdomar som behandlas med cytostatika (cancermediciner) eller strålterapi eller med kortikosteroider i höga doser.
- Permanent institutionsvård på grund av sjukdom

3 **Vaccinerna**

Det finns två typer av pneumokockvaccin, polysackaridvaccin (PPV) och konjugatvaccin (PCV). Det förra har varit i bruk redan länge, det senare är ett nyare vaccin. För vaccinering av barn under 2 år används PCV-vaccin, som skyddar också små barn. Vaccinering mot pneumokocker kan inledas redan vid 2 månaders ålder. Hur många doser PCV-vaccin som bör ingå i vaccinationsprogrammet beror på hur gammalt barnet är när vaccineringarna inleds. När barnet har fyllt 2 år ska det dessutom få PPV-vaccin, som skyddar mot ett större antal bakterietyper än PCV-vaccinet.

Båda preparaten är vältålda och säkra att använda. Lokala reaktioner på injektionsstället är relativt vanliga och uppträder hos ungefär en fjärdedel av de vaccinerade. Detaljerade uppgifter om vaccinerna, vaccinationsschemat för barn i olika åldrar, skyddseffekten och biverkningarna finns på vår webbplats: www.thl.fi > Ämnesområden > Vaccinering > Vaccinatörens handbok. Den dosering som rekommenderas av Institutet för hälsa och välfärd avviker från tillverkarens rekommendation.

4 Genomförandet av vaccineringarna

Barn i riskgrupperna kan vaccineras på rådgivningsbyråerna, på polikliniker inom specialistsjukvården eller på den institution där barnet vårdas. De pneumokockvacciner som behövs inom ramen för det nationella vaccinationsprogrammet kan beställas kostnadsfritt av läkemedelscentraler och sjukhusapotek från Institutet för hälsa och välfärd.

Närmare information om beställning av vacciner hittar man på www.thl.fi > Forskning och utveckling > För hälsofrämjare > Vaccination > Beställning av vacciner

Ytterligare information om anmälning av vaccinbiverkningar finns på www.thl.fi > Forskning och utveckling > För hälsofrämjare > Vaccination > Vaccinsäkerhet.

Helsingfors 12.2.2009

Pekka Puska

Terhi Kilpi

Generaldirektör

Avdelningschef

För kännedom

Social- och hälsovårdsministeriet

Länsstyrelserna

Hälsovårdscentralernas kontaktpersoner för smittskyddet

Sjukvårdsdistriktens läkare med ansvar för smittskyddsfrågor

Läkemedelsverket

Arbetshälsoinstitutet

Finlands Läkarförbund

Allmänläkare i Finland

Allmänmedicinska föreningen i Finland

Finlands Hälsovårdarförbund

Tehy

Finlands sjuksköterskeförbund

Hälso- och sjukvårdsläroanstalterna